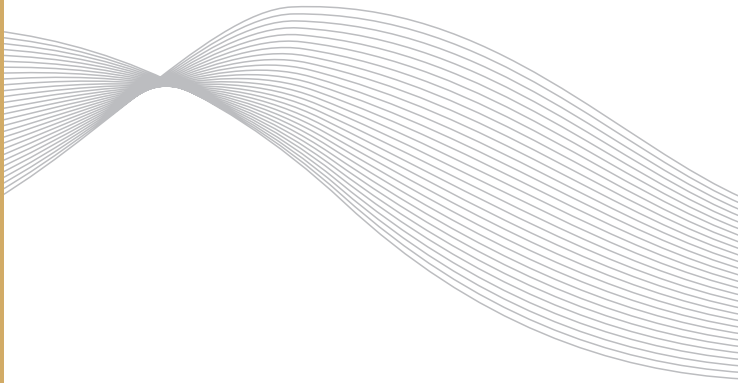




**ПРАВИЛНИК ЗА ЛИЧНАТА
ЗАШТИТНА ОПРЕМА КОЈА
ВРАБОТЕНИТЕ ЈА УПОТРЕБУВААТ
ПРИ РАБОТАТА**





**ПРАВИЛНИК ЗА ЛИЧНАТА
ЗАШТИТНА ОПРЕМА КОЈА
ВРАБОТЕНИТЕ ЈА УПОТРЕБУВААТ
ПРИ РАБОТАТА**



Издавањето го поддржа
Меѓународната организација на трудот

ПРАВИЛНИК ЗА ЛИЧНАТА ЗАШТИТНА ОПРЕМА КОЈА ВРАБОТЕНИТЕ ЈА УПОТРЕБУВААТ ПРИ РАБОТАТА

Член 1

Со овој правилник се утврдуваат минималните барања за безбедноста и здравјето на вработените при употреба на личната заштитна опрема на работното место.

Член 2

Личната заштитна опрема треба да се употребува кога ризиците не можат да се одбегнат или доволно да се ограничат со технички средства на колективна заштита или со мерки, методи и постапки на организација на работата.

Член 3

Лична заштитна опрема согласно овој правилник е секоја опрема која работникот ја носи, држи и ја употребува при работата, со цел да го заштити истовремено од една или повеќе опасности кои можат да ја загрозат неговата безбедност и здравје при работата.

За лична заштитна опрема се смета и секој додаток или дополнување кои се употребуваат при работата.

Член 4

Лична заштитна опрема согласно овој правилник не е:

- обична работна облека и униформи што не се посебно направени за заштита на безбедноста и здравјето на вработениот;
- опрема која се употребува од страна на итна медицинска помош и силите за заштита и спасување;
- лична заштитна опрема што се носи или употребува од

страна на армијата, полицијата и службите за обезбедување на лица и имот;

- лична заштитна опрема која се употребува од вработените во патниот транспорт;
- спортска опрема;
- опрема за самоодбрана и застрашување; и
- подвижни средства за откривање и сигнализирање во случај на ризици и незгоди.

Член 5

Личната заштитна опрема треба да ги исполнува стандардите на Европската унија како и меѓународните прописи во однос на дизајнот и производството, а посебно во однос на безбедноста и здравјето на вработените, при што да:

- биде соодветна за заштита од ризикот за која е наменета и самата да не предизвикува дополнителен ризик;
- одговара на постојните услови на работното место;
- ги зема во предвид ергономските барања и здравствената состојба на вработениот;
- му одговара на вработениот со можност за подесувања.

Член 6

Кога присуството на повеќе од еден ризик бара вработениот да носи истовремено повеќе од една заштитна опрема, таквата опрема треба да биде компатибилна и ефикасна против конкретниот ризик или можните ризици.

Член 7

Употребата на личната заштитна опрема, посебно времето во кое таа се носи, треба да се одреди врз основа на сериозноста на ризикот, зачестеноста на изложување на ризикот, карактеристиките на работното место на секој вработен и карактерот на личната заштитна опрема.

Член 8

Личната заштитна опрема во основа е наменета за лична употреба.

Ако е потребно личната заштитна опрема да се употребува од страна на повеќе вработени, треба да се преземат соодветни мерки со кои ќе се обезбеди дека таквата употреба не создава здравствени или хигиенски проблеми за различните корисници.

Член 9

Личната заштитна опрема може да се употребува само за целите за која е наменета и да се употребува во согласност со упаствата на производителот.

Упаствата за употреба и одржување на личната заштитна опрема треба да бидат разбирливи за вработените.

Член 10

Пред да се изврши изборот на личната заштитна опрема од страна на работодавачот, треба да се процени дали личната заштитна опрема која ќе ја употребуваат вработените, ги задоволува барањата од член 5 и 6 од овој правилник.

Проценката од став 1 на овој член вклучува:

- анализа и проценка на ризиците кои не можат да се избегнат на друг начин;
- дефиниција на карактеристиките кои личната заштитна опрема треба да ги има со цел да биде ефикасна против ризиците наведени во алинеја 1 од овој член, земајќи ги во предвид и ризиците кои и самата опрема може да ги предизвика;
- споредба на карактеристиките на личната заштитна опрема која е на располагање со карактеристиките наведени од алинеја 2 од овој член.

Проценката наведена во став 2 од овој член ќе се дополни одново доколку настанат некои промени во било кои нејзини елементи.

Член 11

Личната заштитна опрема треба да се обезбеди бесплатно од страна на работодавачот кој треба да обезбеди таа да биде во добра работна состојба и со задоволителна хигена, со нејзино неопходно одржување, поправање и замена со нова.

Член 12

За личната заштитна опрема потребно е да се има соодветна информација за секој дел, согласно член 5 став 1 точка 1 до 4 и член 6 од овој правилник.

Член 13

Вработените кои употребуваат лична заштитна опрема треба да бидат запознати од кои ризици ги заштитува истата од страна на работодавачот.

Пред употреба на личната заштитна опрема, треба да се изврши обука, и ако е потребно демонстрирање како истата се употребува од страна на работодавачот.

Член 14

Табелата на ризици за кои треба да се употребува лична заштитна опрема, Листата на делови од личната заштитна опрема и Листата на активности и делови на активности кои можат да бараат употреба на лична заштитна опрема се составен дел на овој правилник и се дадени во Прилог 1, 2 и 3.

Член 15

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ПРИЛОГ 1

Табеларен преглед на ризици за кои треба да се употребува лична заштитна опрема

ДЕЛОВИ ОД ТЕЛО										РИЗИЦИ	
ДРУГИ		ДОЛНИ ЕКСТРЕМНОСТИ	ГОРНИ ЕКСТРЕМИТЕТИ	ГЛАВА							
Цело тело	Парасветилни патичица	Копач Нога (делови)	Сламено Други делови	Дрвени	Цела глава	Орбани	Делни страни	Очи	Уши		Чело
											Пакане од височина
											Удари, посекотини, притмучување
											Тробудување, посекотини и исрботини
											Вибрација
											Паѓање, клизнување
											Топлина
											Студ
											ЕЛЕКТРИЧНИ
											Нејонизирачка
											Јонизирачки
											ЕУ-чава
											Прожина влакна
											Чад
											Паров
											Пополување
											Проклање, млазеви
											ГАСОВИ И ПАРЕИ
											Патогени бактерии
											Патогени вируси
											Микотични габии
											Немикробни биолошки фитопатогени

ПРИЛОГ 2

за непотполна листа на делови од личната заштитна опрема

1. ЗАШТИТА НА ГЛАВА

- заштитни шлемови за употреба во индустријата (рудници, градежни објекти, друга индустрија).

- заштита на черепот (капи, шешири без обрач ,шлемови - со или без заштитник за очите), заштитни покривки за главата (шешири. капи, сувестри-капи со спуштен обрач и сл. од платно, платно со постава и сл.)

2. ЗАШТИТА НА СЛУХОТ

- ушни тапи и слични средства.

- шлемови за целосна звучна изолација.

- штитници за ушите кои можат да се монтираат на индустриски шлемови.

- штитници за ушите со приемник за ЛФ (нискофреквентни) индукциони јамки.

- ушни штитници со интерфон опрема.

3. ЗАШТИТА НА ОЧИ И ЛИЦЕ

- наочари

- заштитни очила

- рентгенски заштитни очила, ласерски заштитни очила, заштитни очила за ултра- виолетови и инфра-црвени зраци, заштитни очила за видлива радијација.

- Штитници за лице.

- Маски и шлемови за заварување (рачни маски, маски со појас околу главата или маски кои можат да се наместат на заштитните шлемови

4. РЕСПИРАТОРНА ЗАШТИТА

- филтери за прав, за гас и за радиоактивен прав.

- уреди за изолација со довод на воздух.

- Респираторни уреди кои вклучуваат подвижна маска за заварување.

- нуркачка опрема
- одело за нуркање

5. ЗАШТИТА НА РАЦЕТЕ И ДЛАНКИТЕ

- ракавици кои обезбедуваат заштита: од машините (набодување, сечење, вибрации и сл.) од хемикалии, за електричари и од топлина,

- дебели ракавици,
- штитници на прстите,
- долактни ракави,
- штитници на рачните зглобови за тешка физичка работа,
- ракавици без прсти,
- заштитни ракавици,

6. ЗАШТИТА НА СТОПАЛАТА И НОЗЕТЕ

- ниски чевли, чизми до зглобови, чизми во должина на потколеницата.

- чевли кои можат лесно да се одврзуваат или соблекуваат,
- чевли со дополнителна заштитна навлака за прстите на ногата,

ногата,

- чевли и наметки за чевли со ѓон отпорен на топлина,
- чевли, чизми и наметки за чизми отпорни на топлина,
- термо чевли, чизми и наметки за чизми,
- чевли, чизми и наметки за чизми отпорни на вибрации,
- анти-статички чевли, чизми и наметки за чизми,
- изолациони чевли, чизми и наметки за чизми,
- заштитни чизми за работници кои работат со ланчени

пили,

- клумпи,
- штитници за колена
- подвижни штитници за стопала,

- доколеници (камашни)
- подвижни ѓонови (огнеотпорни, отпорни на убод и пот),
- подвижни копачки за мраз, снег или лизгав под.

7. ЗАШТИТА НА КОЖАТА

- заштитни креми и масти

8. ЗАШТИТА НА ТЕЛОТО И СТОМАКОТ

• заштитни елеци, јакни и престилки кои овозможуваат заштита од машините (убодување, сечење, повреди од прскање на метална прашина итн.)

• заштитни елеци, јакни и престилки кои штитат од хемикалии

- топлински елеци
- елеци за спасување
- заштитни престилки од рентген зраци,
- појаси

9. ЗАШТИТА НА ЦЕЛОТО ТЕЛО

1. заштитна опрема

• опрема која спречува паѓање

• -опрема против паѓање (целосна опрема со сите потребни делови).

• опрема за кочење која ја апсорбира кинетичката енергија (целосна опрема со сите потребни делови),

- средства за држење на телото (заштитен оклоп)

2. заштитна облека

• безбедносна работна облека (два дела и комбинезон),

• облека која овозможува заштита од машината (од убод, сечење и сл.)

• облека која обезбедува заштита од хемикалии

• облека која обезбедува заштита од повреди од метална прашина и инфра-црвена радијација.

- Противтоплинска облека,
 - термичка облека,
 - облека која обезбедува заштита од радиоактивна контаминација,
 - облека која штити од прав,
 - облека која штити од гасови,
 - облека со флуоресцентно обележување и ретро-рефлексивна облека и помошни делови (стегачи за раце, ракавици и сл.)
3. Заштитна покривка

ПРИЛОГ 3

за непотполна листа на активности и делови на активности кои можат да бараат употреба на лична заштитна опрема

1. ЗАШТИТА НА ГЛАВАТА (ЗАШТИТА НА ЧЕРЕПОТ)

Заштитни шлемови

- градежни работи, особено работа на, под или во близина на скелиња или работни места на височина, изградба на згради, лупење фасади, инсталации и монтажа, работа на скелиња и активности за рушење.
- работа на челични мостови, челични конструкции, јарболи, кули, челични хидраулични постројки, печки, челичани и валавници, големи контејнери, големи цевоводи, котли и центри за производство на енергија.
- работа во јами, ровови, шахти и тунели,
- работа на земја и карпа
- работа во подземни инсталации, рудници, отворени копови, јагленокопи,
- работа со дупчалки

- работа со експлозиви,
- работа во близина на лифтови, дигалки, кранови или преносници,
- работа во високи печки, постројки со директна редукција, челичани, валавници, метална индустрија, ковалници, леарници,
- работа со индустриски печки, контеинери, машинерија, силоси, бункери, цевоводи,
- бродоградба
- работа на железнички свртувалки,
- кланици

2. ЗАШТИТА НА СТОПАЛАТА

2.1 Заштитни чевли со непробојни ѓонови

- рушевини, поставување темели и работа на патишта,
- работа на скелиња,
- рушење на рушевини
- работа со бетон и готови конструкции. подигање и одвојување реконструкции
- работа во складови и отпади
- работа на покриви

2.2 Заштитни чевли без непробојни ѓонови

- работа на челични мостови, челични конструкции, јарболи, кули, лифтови, челични хидраулични структури, високи печки, челичани и валавници, големи контејнери, големи цевоводи, кранови, котли и централи за производство на енергија,
- конструкции со печки, инсталации за загревање и вентилација и металургија,
- работа на преправки и одржување
- работа на високи печки, постројки со директна редукција, челичани, валавници, метална индустрија, ковалници, топла пресура и извлекување,

- работа во окна и отворени копови, јагленокопи,
- работа и преработка на карпи,
- работа и производство на рамни стакла и садови од ста-

кло

- работа со калапи во керамичка индустрија
- печки за пречистување во керамичка индустрија, . работа со калапи во керамички постројки и индустрија
- транспорт и складиштење
- работа со блокови замрзнато месо и пакување на конзервирана храна,
- бродоградба,
- работа на свртувалки во железница,

2.3 Заштитни чевли со потпетици или штитници и непробојни ѓонови

- работа на кровови

2.4 Заштитни чевли со изолациони ѓонови

- работа со и на многу жешки и студени материјали

2.5 Заштитни чевли кои лесно се соблекуваат

- онаму каде има ризик од навлегување на растопен метал

3. ЗАШТИТА НА ОЧИ И ЛИЦЕ

Заштитни маски, штитници за лице и браници

- работа на леење, мелење и сепарација на метали
- репарација на пукнатини и глетување.
- работа со и обработка на карпи,
- работа со алатки за заштрафување или одштафување
- работа на отстранувања производи од машини за стру-

гање

- ковање
- отстранување и кршење парчиња
- прскање со абразивни супстанции
- работа со киселини, нагризувачки раствори, средства за

дезинфекција и производи чистење од корозија,

- работа со течни спрејови,
- работа со и во близина на лиени супстанции
- работа каде што има топлотно зрачење
- работа со ласер.

4. РЕСПИРАТОРНА ЗАШТИТА

Респиратори- апарати за дишење

• работа во контејнери, ограничени простории и индустриски високи печки со гас каде може да има гас и недостаток од кислород,

- работа во близина на високи печки

• работа во близина на генератори за гас и гасоводи за високи печки,

• работа во близина на вентили од високи печки каде што може да има отпадни гасови со тешки метали,

• работа на облагање на печки и црпалки каде што може да има прав,

- боење со прскање со несоодветно отстранување на прав,

• работа во јами, одводи и други подземни простори поврзани со канализација,

• работа на постројќи за замрзнување каде има опасност да истече супстанцата за замрзнување

5. ЗАШТИТА НА СЛУХОТ

Штитници за уши

- работа со метални преси
- работа со пневматски дупчалки
- работа на персонал за одржување аеродроми
- работа на ковење колци
- работа во дрвната и текстилната индустрија

6. ЗАШТИТА НА ТЕЛОТО, РАЦЕТЕ И ДЛАНКИТЕ

6.1 Заштитна облека

• работа со киселини и раствори кои нагризуваат, средства за дезинфекција и супстанции за чистење од корозија,

• работа со или во близина на жешки материјали и онаму каде се чувствува влијание на топлина,

- работа на производство на рамни стакла,
- работа во простории со длабоко замрзнување,
- удар од експлозија,

6.2 Огнеотпорна заштитна облека

- заварување во ограничени простори

6.3 Кожни престилки

- заварување
- ковање
- леене

6.4 Престилки за заштита од прободување

- отстранување на коски од месо и сечење месо
- работа со рачни ножеви кога работата бара ножот да се движи кон телото

6.5 Заштита на долактица

- отстранување на коски од месо и сечење,

6.6 Заштитни ракавици

- заварување,
- ракување со остри предмети покрај машините, освен онаму каде има опасност ракавиците да се фатат во машината,
- незаштитена работа со киселини и раствори кои нагризуваат

6.7 Ракавици со метална мрежа

- отстранување коски од месо и сечење,
- сечење со употреба на рачен нож за производство и колење,
- промена на ножеви во машина за сечење,

7. ОБЛЕКА ЗА ЗАШТИТА ОД ВРЕМЕНСКИ НЕПРИЛИКИ

- работа на отворено, при дожд и студено време

8. РЕФЛЕКТИРАЧКА ОБЛЕКА

- работа каде работниците мораат да бидат јасно видливи

9. ЗАШТИТНИ ОКЛОПИ

- работа на скелиња
- работа на монтажа на готови блокови
- работа на јарболи

10. БЕЗБЕДНОСНИ ЈАЖИЊА

- работа во високи кабини на кранови
- работа во високи кабини на складови за приоѓање до опремата,

- работа на високи сектори во кули за дупчење
- работа во ровови и шахти.

11. ЗАШТИТА НА КОЖАТА

- производство на обложни материјали, штавење

Објавен во Службен Весник на Р. Македонија бр. 116/2007



International
Labour
Organization

Издавањето го поддржа
Меѓународната организација на трудот